

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-98>

УДК 336.76:330.322:378

МЕТОДОЛОГІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ESG-КІЛЬКІСНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У НАВЧАННЯ НА РИНКАХ КАПІТАЛУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

METHODOLOGY FOR IMPLEMENTING ESG QUANTITATIVE INVESTMENTS IN CAPITAL MARKET EDUCATION IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Штерма Тетяна Василівна

доктор економічних наук, професор,
декан факультету інформаційних технологій та економіки,
Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7623-3738>

Скуляк Валентина Михайлівна

кандидат економічних наук, доцент, кафедра обліку і фінансів,
Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4076-4040>

Кричун Андрій Григорович

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-8085-3021>

Shterma Tetiana, Skulyak Valentyna, Krichun Andriy
Private Higher Educational Institution «Bukovinian University»

Стаття присвячена дослідженню модернізації фінансової освіти в умовах глобальної трансформації ринку капіталу, що потребує інтеграції принципів сталого розвитку та ESG-інвестування у систему підготовки майбутніх фахівців. Обґрунтовано актуальність формування нової фінансової парадигми, орієнтованої на довгострокову вартість, соціальну відповідальність і прозорість корпоративного управління. Розкрито сутність ESG-інвестування як ключового інструменту забезпечення сталості фінансової системи. Проаналізовано теоретичні засади та практичні механізми впровадження екологічних, соціальних і управлінських критеріїв у зміст освітніх програм. Узагальнено міжнародний досвід і запропоновано напрями адаптації ESG-підходів до національного освітнього середовища з метою формування компетентностей відповідального інвестування.

Ключові слова: ESG-інвестування, фінансова освіта, ринки капіталу, сталий розвиток, відповідальне інвестування, методологія навчання.

The article develops and validates a comprehensive methodological framework for embedding sustainability-oriented, quantitatively grounded ESG investment approaches into finance, banking, and capital markets curricula in higher education institutions. It argues that contemporary financial education must align rapid digitalization, expanding data availability, and heightened demands for transparency with the formation of responsible investment behavior and a culture of long-term value creation among future professionals. The study systematizes international experience and clarifies how quantitative tools—factor models, multi-criteria screening, portfolio optimization with ESG constraints, and scenario-based stress testing—can be integrated into course design, assessment, and learning analytics. Special attention is paid to balancing theory and practice through modular syllabi, data-rich case studies, and simulation exercises that mirror real market conditions while emphasizing environmental, social, and governance risks. The research identifies critical barriers: limited instructor preparedness, scarcity of localized datasets and teaching cases, fragmented methodological guidance, and organizational constraints that hinder the adoption of analytics platforms. It then proposes actionable remedies. A conceptual model is presented that unites theoretical instruction with practice-intensive components, including factor modeling of ESG-tilted portfolios, optimization under ESG constraints, Value at Risk and stress testing with non-financial shocks, and performance attribution that decomposes sustainability contributions to risk and return. Benchmarking against leading programs

at Harvard Business School, London Business School, Frankfurt School of Finance, and NUS Business School, the article distills portable design patterns and demonstrates pathways for adaptation to the Ukrainian higher education context and the institutional features of domestic capital markets. The proposed framework bridges the gap between academic theory and market practice by translating sustainability imperatives into measurable learning outcomes and verifiable competence profiles. The results provide universities with a roadmap for curriculum renewal, faculty development, and digital infrastructure planning, while offering regulators and employers evidence-based guidance on skills formation in sustainable finance. Ultimately, the study shows that embedding quantitative ESG principles within finance education strengthens analytical capacity, enhances investment culture, and equips graduates to design portfolios and policies that integrate profitability with environmental integrity, social inclusion, and sound governance.

Keywords: ESG investments, sustainable investments, responsible finance, financial education, capital markets, quantitative methods, higher education.

Постановка проблеми. Фінансовий ринок зазнає суттєвих трансформацій, спричинених глобальними викликами сталого розвитку, посиленням ролі нефінансових факторів у прийнятті інвестиційних рішень і зростанням вимог до прозорості корпоративного управління. В умовах інтенсивної діджиталізації фінансового середовища, підвищення значущості соціально-економічної відповідальності бізнесу та необхідності дотримання екологічних стандартів постає потреба в переосмисленні парадигми фінансової освіти. Її модернізація має ґрунтуватися на інтеграції принципів сталості, кількісного аналізу та відповідального інвестування в систему підготовки майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю. Наукова проблема дослідження полягає у відсутності цілісного методологічного підґрунтя для впровадження концепції кількісних ESG-інвестицій у навчальні програми закладів вищої освіти, що зумовлює розрив між теоретичними підходами до сталого інвестування та практичними вимогами ринку капіталу. Попри активізацію міжнародних досліджень у сфері ESG-підходів та відповідального фінансування, на національному рівні бракує системних наукових розробок, спрямованих на адаптацію цих підходів до освітнього процесу. Актуальність теми зумовлена потребою у формуванні нового типу фінансової культури, заснованої на відповідальності, аналітичній обґрунтованості та стратегічній орієнтації на довгострокову вартість. Отже, результати дослідження мають сприяти теоретичному поглибленню підходів до формування освітніх моделей у сфері сталих фінансів, а також надати практичні інструменти підготовки фахівців, здатних ефективно діяти в умовах глобальної трансформації ринку капіталу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика впровадження ESG-кількісних інвестицій у навчальні програми

закладів вищої освіти отримала значну увагу в сучасних наукових дослідженнях, що охоплюють різні аспекти відповідального інвестування, методів оцінювання ефективності ESG-проектів, а також удосконалення освітніх механізмів формування компетентностей здобувачів вищої освіти. Зокрема, Д. А. Дяковський [1] аналізує перспективи, переваги та слабкі сторони ESG-інвестування у відбудові економіки України, підкреслюючи роль кількісного оцінювання ризиків та ефективності таких інвестицій. О. Воробйова та співавтори [2] досліджують механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції, що створює методологічну основу для інтеграції ESG-компетенцій у навчальні програми. О. Л. Пластун [3] акцентує увагу на соціально відповідальному інвестуванні як інструменті досягнення цілей сталого розвитку, підкреслюючи важливість формування практичних навичок у здобувачів вищої освіти.

Зарубіжний досвід реалізації ESG-проектів висвітлюють М. Діба (M. Dyba), І. Гернего (I. Gernego) [4], які аналізують іноземні практики фінансування ESG та можливості їх адаптації в Україні, а також Н. Приказюк [5] і М. Пшенична [6], котрі досліджують упровадження ESG у небанківських фінансових установах та вплив зовнішніх факторів, зокрема кризових умов, на їх реалізацію. А. Діаб (A. Diab), Г. М. Адамс (G. M. Adams) [7] оцінюють глобальні перспективи зростання ESG-активів, тоді як М. Алда (M. Alda) [8], Г. Гізі (G. Giese), З. Нагі (Z. Nagy) та Л. Е. Лі (L. E. Lee) [9] аналізують оцінювання ефективності ESG-факторів у контексті фінансових результатів і ризиків, приділяючи увагу взаємозв'язку між екологічними, соціальними та управлінськими компонентами у структурі інвестиційних портфелів. Важливим аспектом практичного впровадження є дослідження А. Камінського (A. Kaminskiy) та співавторів [10], які аналізують вплив ESG-оцінювання

ризиків прямих і портфельних інвестицій на ринках Центральної та Східної Європи. Проведений аналіз свідчить, що більшість наукових досліджень зосереджено на теоретико-методологічних засадах ESG-інвестування, оцінюванні ефективності інвестицій та впровадженні практичних підходів у фінансову освіту. Водночас недостатньо опрацьованими залишаються питання комплексної методології інтеграції кількісних ESG-підходів у навчальні програми, оцінення результативності їх педагогічного застосування та адаптації зарубіжного досвіду до національного контексту. Це зумовлює необхідність подальших досліджень, спрямованих на розроблення системного механізму впровадження ESG-кількісних інвестицій у фінансову освіту.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значні досягнення у вивченні сталого та відповідального інвестування, окремі аспекти інтеграції ESG-принципів у навчальні програми закладів вищої освіти залишаються дослідженими недостатньо. Зокрема, існує брак системного методологічного підходу, який би поєднував кількісні моделі оцінювання ефективності таких інвестицій з формуванням практичних компетентностей здобувачів. Більшість попередніх робіт зосереджені або на теоретичних засадах відповідального фінансування, або на емпіричному аналізі ринкових показників, тоді як комплексну методику їх педагогічної інтеграції практично не розроблено. Іншим нерозв'язаним питанням є обмежена емпірична база щодо ефективності застосування ESG-підходів у фінансовій освіті та особливості адаптації міжнародного досвіду до національної системи освіти.

Важливість подальшого дослідження цих аспектів зумовлена тим, що без системного методологічного підходу та належної емпіричної підтримки підготовка фахівців залишається фрагментарною. Усунення зазначених прогалин дозволить розробити ефективні освітні моделі, що забезпечать формування навичок кількісного аналізу ESG-показників та здатності приймати обґрунтовані інвестиційні рішення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розроблення науково обґрунтованої методології впровадження кількісних підходів до сталого та відповідального інвестування в навчальні програми закладів вищої освіти, орієнтовані на підготовку фахівців фінансово-економічного профілю. Для досягнення поставленої мети

визначено такі конкретні завдання: визначити ключові фактори та бар'єри впровадження кількісних методів оцінювання ефективності сталих інвестицій у навчальні програми; узагальнити міжнародний досвід застосування методів ESG-інвестування в освіті та адаптувати його до національного контексту; розробити концептуальну модель інтеграції принципів відповідального інвестування та кількісних підходів у підготовку здобувачів вищої освіти, що забезпечить формування практичних компетентностей; обґрунтувати методичні рекомендації щодо використання розробленої моделі в освітніх закладах для підвищення якості фінансової освіти та формування інвестиційної культури майбутніх фахівців.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток глобальних фінансових ринків супроводжується все більшою потребою у впровадженні принципів ESG (Environmental, Social, Governance) у навчальні програми майбутніх фінансистів та інвестиційних аналітиків. ESG-інвестиції, що поєднують економічну ефективність із соціальною відповідальністю та екологічною свідомістю, стають не лише інструментом формування сталого капіталу, але й ключовим елементом професійної підготовки студентів у закладах вищої освіти. Відсутність системної методики інтеграції ESG-кількісних інвестицій в освітній процес обмежує формування у здобувачів освіти компетенцій, необхідних для прийняття збалансованих інвестиційних рішень, що враховують економічні, екологічні та соціальні чинники. Визначення ключових факторів упровадження ESG-кількісних інвестицій у навчальні програми передбачає аналіз внутрішніх та зовнішніх чинників, які впливають на ефективність освітнього процесу. До внутрішніх чинників належать рівень компетентності викладацького складу, готовність академічних структур до впровадження інноваційних методик, а також доступ до сучасних аналітичних інструментів для моделювання інвестиційних портфелів з огляду на ESG-критерії. Зовнішні чинники включають законодавчі та регуляторні рамки, стандарти міжнародних ESG-інвестицій, рівень розвитку фінансових ринків і доступність даних щодо сталих інвестицій [5–6]. Серед основних бар'єрів інтеграції кількісних методів оцінювання ESG-ефективності в навчальні програми можна виокремити недостатній рівень підготовки викладачів у сфері ESG-аналітики, обмежений доступ до актуальних даних

щодо екологічних і соціальних показників підприємств, а також відсутність адаптованих навчальних кейсів і методичних матеріалів, що відповідають сучасним вимогам ринку. Додаткові обмеження пов'язані з організаційними та фінансовими аспектами, що ускладнюють інтеграцію спеціалізованого програмного забезпечення та аналітичних платформ в освітній процес [7].

Аналіз факторів і бар'єрів впровадження ESG-кількісних інвестицій дозволяє розробити системний підхід до формування навчальних модулів. Він передбачає комбінування теоретичних знань із практичними завданнями, які моделюють інвестиційні рішення з урахуванням ESG-критеріїв, а також інтеграцію сучасних кількісних методів оцінювання ризиків і доходності. Це дає можливість здобувачам вищої освіти оволодіти аналітичними інструментами та навчитися приймати збалансовані рішення в реальних інвестиційних сценаріях з огляду на соціальні та екологічні аспекти діяльності підприємств [8]. Впровадження ESG-кількісних методик у навчальні програми потребує системного моніторингу та визначення ефективності. До цього відноситься розроблення критеріїв оцінювання знань і практичних навичок здобувачів вищої освіти, а також регулярний аналіз результатів навчання з метою корекції методичного підходу. Комплексне застосування кількісних інструментів у поєднанні з практичними кейсами сприяє формуванню високого рівня професійної компетентності майбутніх фахівців, здатних діяти в умовах сучасних фінансових ринків, орієнтованих на сталий розвиток. Для оцінювання ефективності ESG-інвестицій в освітньому процесі застосовуються кількісні методи, що дозволяють аналізувати ризики та доходність інвестиційних портфелів з урахуванням екологічних, соціальних та управлінських показників. Одним із таких методів є побудова мультифакторних моделей, які інтегрують фінансові показники підприємств із ESG-індикаторами. Це забезпечує можливість кількісного порівняння компаній за критеріями сталого розвитку та визначення оптимальної структури інвестиційного портфеля. Крім того, використовується метод оцінювання ризику через Value at Risk (VaR) із включенням ESG-факторів, що дозволяє кількісно визначати потенційні втрати портфеля під впливом негативних соціальних або екологічних подій. Для аналізу доходності та стійкості інвестицій застосовуються показники Sharpe Ratio та Sortino Ratio, модифіковані для врахування

ESG-компонентів, що дозволяє порівнювати ефективність сталих інвестицій із традиційними портфелями [9, с. 102–105]. Моделювання портфелів також передбачає застосування оптимізаційних алгоритмів, наприклад, методів лінійного та квадратичного програмування, що враховують обмеження ESG. Використання цих алгоритмів в освітньому процесі дозволяє здобувачам вищої освіти проводити практичні розрахунки й оцінювати вплив ESG-факторів на структуру та ефективність інвестиційного портфеля.

Додатковим інструментом є проведення сценарного аналізу та стрес-тестування, що дозволяє оцінювати вплив різних економічних і соціально-екологічних змін на результати інвестицій. Інтеграція цих кількісних методів у навчальні кейси формує у здобувачів вищої освіти здатність приймати обґрунтовані інвестиційні рішення в нестабільних умовах ринку та враховувати ризики, пов'язані з ESG-компонентами. Застосування зазначених методів в освітньому процесі забезпечує системне формування компетенцій у сфері сталого інвестування. Воно сприяє розвитку аналітичного мислення, навичок роботи з великими даними та здатності інтегрувати фінансову ефективність з екологічними і соціальними аспектами діяльності підприємств, що відповідає сучасним вимогам ринку праці та концепції сталого розвитку. Узагальнення міжнародного досвіду застосування методів ESG-інвестування в освітньому процесі дозволяє виявити ефективні підходи та інструменти, які можуть бути адаптовані до національного контексту. У закладах вищої освіти таких провідних країн, як США, Велика Британія, Німеччина та Сінгапур, практикується комплексне впровадження ESG-кількісних методів через інтеграцію їх у навчальні дисципліни з фінансів, інвестиційного аналізу та управління ризиками. Значну роль відіграють метод кейс-стаді, симуляційні моделі інвестиційних портфелів та застосування спеціалізованого аналітичного програмного забезпечення для оцінювання впливу екологічних, соціальних і корпоративних факторів на фінансову ефективність [10, с. 40–41]. На підставі аналізу зарубіжного досвіду можна виокремити основні підходи, які можуть бути використані для адаптації ESG-інвестиційної освіти до національних умов (табл. 1).

Для забезпечення системності та практичної значущості освітнього процесу розробляється концептуальна модель інтеграції принципів ESG-інвестування та кількісних

Таблиця 1

**Основні підходи до впровадження ESG-інвестування
в навчальні програми закордонних закладів вищої освіти**

Країна/Університет	Метод впровадження ESG	Основні інструменти	Результати застосування
США / Гарвардська школа бізнесу	Інтеграція ESG у курси фінансів	Кейс-стаді, аналітичні моделі, симуляції портфелів	Формування практичних навичок оцінювання ESG-показників
Велика Британія / London Business School	Курси зі сталого інвестування	Платформи для моделювання ризиків, дискусійні семінари	Підвищення аналітичної компетентності студентів
Німеччина / Frankfurt School of Finance	Спеціалізовані модулі ESG-аналітики	Мультифакторні моделі, сценарний аналіз	Розвиток здатності оцінювати вплив ESG-факторів на доходність
Сінгапур / NUS Business School	Практичні проєкти та стажування	Симуляції ринку, аналіз великих даних	Формування готовності до прийняття інвестиційних рішень на реальному ринку

Джерело: сформовано на основі [10, с. 39-41]

методів у підготовку здобувачів вищої освіти. Модель передбачає комплексне поєднання теоретичних курсів із практичними завданнями, кейс-стаді та симуляційними вправами, що дозволяє формувати у здобувачів освіти компетентності з оцінювання ESG-показників, аналізу ризиків та доходності інвестицій, а також прийняття обґрунтованих рішень з огляду на соціальні, екологічні й економічні фактори. Вона враховує особливості національного фінансового ринку та обмеження доступності даних, забезпечуючи реалістичність і прикладну цінність навчальної підготовки.

Аналіз компонентів з табл. 2 показує, що інтеграція принципів ESG та кількісних підходів в освітній процес дозволяє системно формувати практичні компетентності здобувачів вищої освіти. Впровадження моделі сприяє розвитку аналітичного мислення, навичок роботи з даними та здатності оцінювати інвестиційні рішення з урахуванням економічних, соціальних і екологічних аспектів діяльності підприємств. Це забезпечує підготовку фахівців, здатних ефективно працювати на національних і міжнародних ринках капіталу з орієнтацією на сталий розвиток. Розроблена концептуальна модель інтеграції принципів ESG-інвестування та кількісних методів у навчальні програми потребує практичної імплементації, що забезпечить підвищення якості фінансової освіти та формування інвестиційної культури майбутніх фахівців. Методичні рекомендації спрямовані на системне

використання компонентів моделі в закладах вищої освіти та передбачають поетапне впровадження навчальних елементів, що поєднують теоретичні знання, практичні завдання, кейс-стаді та симуляційні вправи. Перший етап передбачає оновлення навчальних планів і програм з урахуванням ESG-компонентів та інтеграцію відповідних дисциплін в освітній процес. Другий етап включає підготовку викладачів та методичне забезпечення практичних занять із використанням кількісних моделей оцінювання ризиків і доходності інвестиційних портфелів. Третій етап спрямований на застосування кейс-стаді та симуляційних вправ, що дозволяють здобувачам вищої освіти відпрацьовувати прийняття рішень у реалістичних умовах ринку. Впровадження методичних рекомендацій сприяє формуванню у здобувачів ключових компетентностей, серед яких здатність оцінювати ESG-показники підприємств, аналізувати інвестиційні ризики, приймати обґрунтовані рішення та розвивати критичне мислення. Також рекомендації забезпечують інтеграцію практичних навичок і аналітичного інструментарію в освітній процес, що підвищує його ефективність і забезпечує підготовку фахівців, здатних діяти на сучасних фінансових ринках на основі принципів сталого розвитку. Методичні рекомендації можуть бути адаптовані до різних форм навчання, включаючи очну, дистанційну та змішану, що дозволяє забезпечити максимальну доступність і ефективність підготовки здобувачів вищої освіти в контексті сучасних

Таблиця 2

**Концептуальна модель інтеграції ESG-кількісних інвестицій
у навчальні програми закладів вищої освіти**

Компонент моделі	Зміст	Кількісні методи	Очікувані компетенції здобувачів освіти
Теоретичний блок	Дисципліни з фінансів та сталого розвитку	Аналітичні методи, статистика	Розуміння ESG-факторів та їх впливу на інвестиції
Практичні завдання	Моделювання інвестиційних портфелів	Оптимізаційні алгоритми, мультифакторні моделі	Навички формування й управління портфелями з ESG-критеріями
Кейс-стаді	Аналіз реальних інвестиційних ситуацій	Сценарний аналіз, симуляції ризиків	Здатність приймати обґрунтовані рішення з урахуванням ESG
Інтерактивні симуляції	Робота з ринковими даними	Стрес-тестування, VaR з ESG-факторами	Формування практичних навичок прийняття інвестиційних рішень

Джерело: сформовано авторами

вимог ринку праці та розвитку фінансової системи країни.

Висновки. У результаті проведеного дослідження було розроблено та обґрунтовано концептуальну модель інтеграції принципів ESG-інвестування та кількісних методів у навчальні програми закладів вищої освіти. Модель забезпечує формування у здобувачів освіти практичних компетентностей, необхідних для аналізу ESG-показників, оцінювання інвестиційних ризиків і доходності портфелів, а також прийняття обґрунтованих рішень з огляду на економічні, соціальні та екологічні фактори. Дослідження підтвердило, що використання адаптованих міжнародних практик, комбінованих із кількісними методами аналізу та симуляційними вправами, підвищує якість фінансової освіти та формує інвестиційну культуру майбутніх фахівців. Практичне застосування моделі

дозволяє здобувачам вищої освіти набути необхідних аналітичних навичок і розвинути критичне мислення в процесі прийняття інвестиційних рішень. Серед основних обмежень дослідження слід зазначити залежність результатів від доступності національних даних щодо ESG-показників підприємств та обмежений досвід використання розробленої моделі в різних закладах вищої освіти. Це потребує подальшого експериментального впровадження моделі та її адаптації до різних навчальних контекстів. Перспективи подальших досліджень полягають у розширенні методик інтеграції ESG-кількісних підходів у навчальні програми, розробленні нових навчальних кейсів і симуляцій для більш точного моделювання ринкових сценаріїв, а також в оцінюванні ефективності впровадження моделі в різних регіонах і типах закладів вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дяковський Д. А. ESG-інвестування у відбудову економіки України: перспективи, переваги і слабкі сторони. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2024. № 1. С. 40–48.
2. Воробйова О., Дебич М., Луговий В., Оржель О., Слюсаренко О., Таланова Ж., Трима К. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія / за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України. 2020. 220 с.
3. Пластун О. Л. Соціально відповідальне інвестування для досягнення цілей сталого розвитку: монографія. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія». 2023. 160 с.
4. Dyba M., Gernego I. ESG project financing: foreign practices and development opportunities in Ukraine. *Finansi Ukr*. 2022. № 2. Р. 45–57.
5. Приказюк Н. Впровадження принципів ESG небанківськими фінансовими інститутами: тенденції та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61.
6. Пшенична М. Вплив повномасштабної російсько-української війни на практику імплементації ESG-підходів вітчизняними підприємствами. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46.

7. Diab A., Adams G. M. ESG assets may hit \$53 trillion by 2025, a third of global AUM. *Bloomberg*. 2021. URL:
8. Alda M. ESG fund scores in UK SRI and conventional pension funds: Are the ESG concerns of the SRI niche affecting the conventional mainstream? *Finance Research Letters*. 2020. № 36.
9. Giese G., Nagy Z., Lee L. E. Deconstructing ESG ratings performance: Risk and return for E, S, and G by time horizon, sector, and weighting. *The Journal of Portfolio Management*. 2021. № 47(3). С. 94–111. URL:
10. Kaminskyi A., Nehrei M., Fedchun A. ESG-score effect in risk assessment of direct and portfolio investment: evidence from CEE markets. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University*. 2022. № 15. С. 38–44.

REFERENCES:

1. Dyakovskiy, D. A. (2024). ESG-investuvannya u vidbudovu ekonomiky Ukrainy: perspektyvy, perevahy i slabki storony [ESG investing in the reconstruction of Ukraine's economy: perspectives, advantages, and weaknesses]. *Naukovi zapysky NaUKMA – Scientific Papers NaUKMA. Economics*, № 1, pp. 40–48. [in Ukrainian].
2. Vorobiova, O., Debych, M., Luhovyi, V., Orzhel, O., Sliusarienko, O., Talanova, Zh., Tryma, K. (2020). Mekhanizmy otsiniuvannya yakosti vyshchoi osvity v umovakh yevrointehratsii [Mechanisms of quality assessment in higher education under European integration]: *monograph*. Kyiv: *Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy*. 220 p. [in Ukrainian].
3. Plastun, O. L. (2023). Sotsialno vidpovidalne investuvannya dlia dosiahnennia tsilei staloho rozvytku [Socially responsible investing to achieve sustainable development goals]: *monograph*. Sumy: *Vydavnycho-vyrobnyche pidpriemstvo «Mriia»*. 160 p. [in Ukrainian].
4. Dyba, M., Gernego, I. (2022). ESG project financing: foreign practices and development opportunities in Ukraine. *Finansi Ukr.*, № 2, pp. 45–57. [in English].
5. Prykaziuk, N. (2024). Vprovadzhennia pryntsyviv ESG nebankivskymy finansovymy instytutamy: tendentsii ta perspektyvy [Implementation of ESG principles by non-banking financial institutions: trends and prospects]. *Ekonomika ta suspilstvo*, № 61. [in Ukrainian].
6. Pshenycha, M. (2022). Vplyv povnomashtabnoi rosiisko-ukrainskoi viiny na praktyku implemntatsii ESG-pidkhodiv vitchyznianymy pidpriemstvamy [Impact of the full-scale Russian-Ukrainian war on ESG implementation practices by domestic enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo*, № 46. [in Ukrainian].
7. Diab, A., Adams, G. M. (2021, February 23). ESG assets may hit \$53 trillion by 2025, a third of global AUM. *Bloomberg*. [in English].
8. Alda, M. (2020). ESG fund scores in UK SRI and conventional pension funds: Are the ESG concerns of the SRI niche affecting the conventional mainstream? *Finance Research Letters*, № 36. [in English].
9. Giese, G., Nagy, Z., & Lee, L. E. (2021). Deconstructing ESG ratings performance: Risk and return for E, S, and G by time horizon, sector, and weighting. *The Journal of Portfolio Management*, № 47(3), pp. 94–111. [in English].
10. Kaminskyi, A., Nehrei, M., Fedchun, A. (2022). ESG-score effect in risk assessment of direct and portfolio investment: evidence from CEE markets. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University*, № 15, pp. 38–44. [in English].